

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY KUTUBXONASI**

**SUYIMA
G‘ANIYEVA
(adabiyotlar ro‘yxati)**

Toshkent – 2023

SO‘Z BOSHI

Suyima G‘aniyeva 1932 yilda Toshkent shahrida xizmatchi oilasida tug‘ildi. 1952 yilda O‘rta Osiyo davlat universiteti (hozirgi O‘zbekiston Milliy universiteti)ning sharqshunoslik fakultetini tamomladi.

1953–1956 yillarda Leningrad davlat universiteti aspiranturasida ta‘lim oldi.

Bo‘lg‘usi olimasi o‘z mehnat faoliyatini 1956 yilda O‘zbekiston Fanlar akademiyasi Til va adabiyot instituti kichik ilmiy xodimi sifatida boshladi. Shu yili buyuk shoir va mutafakkir Alisher Navoiy ijodiga bag‘ishlangan nomzodlik dissertatsiyasini himoya qildi. Keyinchalik O‘zbekiston Fanlar akademiyasi Til va adabiyot instituti ilmiy kotibi, Toshkent davlat konservatoriyasida kafedra mudiri, Toshkent davlat sharqshunoslik instituti professori lavozimlarida faoliyat ko‘rsatdi.

U o‘zining qariyb 60 yillik ilmiy-pedagogik faoliyati davomida o‘zbek mumtoz adabiyoti bo‘yicha fundamental tadqiqotlar olib bordi. Mustaqillik yillarida adabiyotimiz va madaniyatimizni rivojlantirish, milliy adabiyotimizning jahon madaniy sivilizatsiyasida tutgan o‘rnini xalqaro miqyosda keng targ‘ib etishga katta hissa qo‘shdi.

Suyima G‘aniyeva o‘z ilmiy faoliyati davomida yaratgan 14 ta monografiya, 350 dan ziyod ilmiy-nazariy maqolalar mamlakatimiz va xalqaro ilmiy nashrlarda chop qilingan, 20 dan ortiq o‘quv-metodik qo‘llanmalari respublika oliy ta‘lim muassasalari o‘quv jarayoniga tatbiq etilgan.

Olimasi Alisher Navoiy ijodini chuqur o‘rganib, o‘zining teran ilmiy tadqiqotlari bilan navoiyshunoslik sohasida o‘ziga xos ilmiy maktab yaratdi.

Uning “Alisher Navoiyning hayoti va ijodi”, “Alisher Navoiy ijodida milliy mafkura”, “Navoiy g‘azallarida jo‘mardlik motivlari”, “Navoiy vasiyati”, “Navoiy dastxati” kabi sarmazmun asarlari yurtimiz va chet el adabiyotshunoslari tomonidan ilmiy kashfiyotlar sifatida e‘tirof etilgan.

Suyima G‘aniyeva Alisher Navoiyning uzoq yillar davomida ilm-fanga noma‘lum bo‘lib kelgan “Munojot” asarini topib, nashr ettirgan.

Olima 2011 yilda Alisher Navoiyning 20 jildlik mukammal asarlar to‘plamini nashrga tayyorlashda faol ishtirok etgan.

Yorqin iste’dod, katta ilmiy salohiyat egasi bo‘lgan zahmatkash olim o‘z faoliyati davomida ko‘plab yoshlarga ustozlik qildi. Uning bevosita rahbarligida o‘nlab doktorlik va nomzodlik dissertatsiyalari himoya qilingan.

U Abu Rayhon Beruniy nomidagi O‘zbekiston Davlat mukofoti, “El-yurt hurmati”, “Buyuk xizmatlari uchun” ordenlari va O‘zbekiston Qahramoni faxriy unvoni bilan mukofotlangan.

Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi tomonidan “Suyima G‘aniyeva” deb nomlangan bibliografik ro‘yxat tayyorlandi. Qo‘llanmada olimaning hayoti va ilmiy-ijodiy faoliyatiga oid materiallar kiritilgan. Bibliografik ro‘yxat 2 bo‘limdan iborat. Mazkur ro‘yxatga kiritilgan adabiyotlar Milliy kutubxona va Viloyat axborot-kutubxona markazlarining fondi, shunidek “O‘zbekiston matbuoti solnomasi” asosida yig‘ildi. Qo‘llanmaga 2012–2022 yillarda chop etilgan materiallar kiritilgan.

Bibliografik ro‘yxat o‘zbek, rus tillardagi kitob hamda gazeta va jurnal materiallaridan tashkil topgan. Bo‘limlar ichidagi hujjatlar dastlab tili bo‘yicha, so‘ngra alifbo tartibida joylashtirildi.

Suyima G‘aniyeva 1932 yilda Toshkent shahrida xizmatchi oilasida tug‘ildi. 1952 yilda O‘rta Osiyo davlat universiteti (hozirgi O‘zbekiston Milliy universiteti)ning sharqshunoslik fakultetini tamomladi.

1953–1956 yillarda Leningrad davlat universiteti aspiranturasida ta’lim oldi.

Bo‘lg‘usi olim o‘z mehnat faoliyatini 1956 yilda O‘zbekiston Fanlar akademiyasi Til va adabiyot instituti kichik ilmiy xodimi sifatida boshladi. Shu yili buyuk shoir va mutafakkir Alisher Navoiy ijodiga bag‘ishlangan nomzodlik dissertatsiyasini himoya qildi. Keyinchalik O‘zbekiston Fanlar akademiyasi Til va adabiyot instituti ilmiy kotibi, Toshkent davlat konservatoriyasida kafedra mudiri, Toshkent davlat sharqshunoslik instituti professori lavozimlarida faoliyat ko‘rsatdi.

U o‘zining qariyb 60 yillik ilmiy-pedagogik faoliyati davomida o‘zbek mumtoz adabiyoti bo‘yicha fundamental tadqiqotlar olib bordi. Mustaqillik

yillarida adabiyotimiz va madaniyatimizni rivojlantirish, milliy adabiyotimizning jahon madaniy sivilizatsiyasida tutgan o‘rnini xalqaro miqyosda keng targ‘ib etishga katta hissa qo‘shdi.

Suyima G‘aniyeva o‘z ilmiy faoliyati davomida yaratgan 14 ta monografiya, 350 dan ziyod ilmiy-nazariy maqolalar mamlakatimiz va xalqaro ilmiy nashrlarda chop qilingan, 20 dan ortiq o‘quv-metodik qo‘llanmalari respublika oliy ta‘lim muassasalari o‘quv jarayoniga tatbiq etilgan.

Olima Alisher Navoiy ijodini chuqur o‘rganib, o‘zining teran ilmiy tadqiqotlari bilan navoiyshunoslik sohasida o‘ziga xos ilmiy maktab yaratdi.

Uning “Alisher Navoiyning hayoti va ijodi”, “Alisher Navoiy ijodida milliy mafkura”, “Navoiy g‘azallarida jo‘mardlik motivlari”, “Navoiy vasiyati”, “Navoiy dastxati” kabi sermazmun asarlari yurtimiz va chet el adabiyotshunoslari tomonidan ilmiy kashfiyotlar sifatida e‘tirof etilgan.

Suyima G‘aniyeva Alisher Navoiyning uzoq yillar davomida ilm-fanga noma‘lum bo‘lib kelgan “Munojot” asarini topib, nashr ettirgan.

Olima 2011 yilda Alisher Navoiyning 20 jildlik mukammal asarlar to‘plamini nashrga tayyorlashda faol ishtirok etgan.

Yorqin iste‘dod, katta ilmiy salohiyat egasi bo‘lgan zahmatkash olim o‘z faoliyati davomida ko‘plab yoshlarga ustozlik qildi. Uning bevosita rahbarligida o‘nlab doktorlik va nomzodlik dissertatsiyalari himoya qilingan.

U Abu Rayhon Beruniy nomidagi O‘zbekiston Davlat mukofoti, “El-yurt hurmati”, “Buyuk xizmatlari uchun” ordenlari va O‘zbekiston Qahramoni faxriy unvoni bilan mukofotlangan.

Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi tomonidan “Suyima G‘aniyeva” deb nomlangan bibliografik ro‘yxat tayyorlandi. Qo‘llanmada olimaning hayoti va ilmiy-ijodiy faoliyatiga oid materiallar kiritilgan. Bibliografik ro‘yxat 2 bo‘limdan iborat. Mazkur ro‘yxatga kiritilgan adabiyotlar Milliy kutubxona va Viloyat axborot-kutubxona markazlarining fondi, shunindek “O‘zbekiston matbuoti solnomasi” asosida yig‘ildi. Qo‘llanmaga 2012–2022 yillarda chop etilgan materiallar kiritilgan.

Bibliografik ro‘yxat o‘zbek, rus tillardagi kitob hamda gazeta va jurnal materiallaridan tashkil topgan. Bo‘limlar ichidagi hujjatlar dastlab tili bo‘yicha, so‘ngra alifbo tartibida joylashtirildi.

I-Bo‘lim

ALOHIDA ASARLARI, NASHRGA TAYYORLAGAN, MUHARRIRLIK, TARJIMA ISHLARI

Kitoblar

O‘zbek tilida

1. Калила ва Димна : ҳинд халқ эпоси / С. Ғаниева тарж. – Тошкент : Adabiyot uchqunlari, 2018. – 320 б.
2. Калила ва Димна : ҳинд халқ эпоси / ҳинд тилидан С. Ғаниева тарж. – Тошкент : Янги аср авлоди, 2016. – 304 б.
3. Калила ва Димна : ҳинд эпоси / тарж. С. Ғаниева ; муҳаррир Илҳом Зойир. – Тошкент : Ғафур Ғулом ном. нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2012. – 259 б. : [3] в. илл. ; 22 см. – 2000 нусха. – ISBN 978-9943-03-402-0.
4. Навоий, А. Маҳбуб ул-қулуб : (қалблар севгилиси) / Алишер Навоий ; масъул муҳаррир ва сўзбоши муаллифи С. Ғаниева. – Тошкент : Адабиёт ва санъат нашриёти, 1983. – 112 б.
5. Хонадмир, Ғ. Макорим ул-ахлоқ : тарихий асар / Ғиёсиддин Хондамир ; тарж. К. Раҳимов ; нашр учун масъул С. Ғаниева. – Тошкент : Ғафур Ғулом ном. нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2015. – 208 б. ; 22 см. – 1000 нусха. – ISBN 978-9943-03-678-9 (муковада).
6. Ғаниева, С. Алишер Навоий ҳаёти ва ижоди / С. Ғаниева. – Тошкент, 2013. – 130 б.
7. Ғаниева, С. Алишер Навоий : ҳаёти ва ижоди / С. Ғаниева ; масъул муҳаррир Ҳ. Болтабоев. – Тошкент : O‘zbekiston, 2015. – 128 б. ; 20 см. – 1000 нусха. – ISBN 978-9943-28-495-1(муковада).
8. Ғаниева, С. Мавлоно Абдурахмон Жомий / С. Ғаниева. – Тошкент, 2014. – 90 б.
9. Ғаниева, С. Мирза Фатали Охундов / Суйима Ғаниева. – Тошкент : Tamaddun, 2012. – 16 б.
10. Калила ва Димна : ҳинд эпоси / форс тилидан С. Ғаниева тарж. // Sharq yulduzi. – 2015. – № 2. – Б. 133–138. – Мундарижа: Маймун ва тошбақа боби.

Davriy nashrlarda chop etilgan maqolalari

O‘zbek tilida

11. Ғаниева, С. “Ажаб саодат эрур чиқса яхшилик била от” : [навоийшунос олима С. Ғаниева билан суҳбат / Ш. Эсонов суҳбатлашди] // Маънавий ҳаёт. – 2014. – № 2. – Б. 76–83.
12. Ғаниева, С. Алишер Навоий адабиётшунос : [“Мажолис ун-нафоис” асари ҳақида] / С. Ғаниева // Гулистон. – 2014. – № 1. – Б. 4.
13. Ғаниева, С. Алишер Навоий ва Хожу Кирмоний : [илмий ахборот] / С. Ғаниева // Ўзбек тили ва адабиёти. – 2013. – № 2. – Б. 38–40. – Рез. ингл. – Библиогр.: 6 номда.
14. Ғаниева, С. Алишер Навоийнинг Хожу Кирмонийдан баҳраварлиги / С. Ғаниева // Sharq mash’ali. – 2016. – № 1. – Б. 18–17. – Рез. рус, ингл.
15. Ғаниева, С. Амир Темур ва Темурийлар Навоий нигоҳида / С. Ғаниева // Булоқбоши. – 2016. – 6 февр.
16. Ғаниева, С. Асрларга асрдош авлодларга замондош : [Навоий таваллуди] / С. Ғаниева // Маҳалла. – 2009. – 4 февр.
17. Ғаниева, С. “Асрорнома” сирлари : [машхур мутасаввуф шоир Фаридиддин Атторнинг “Асрорнома” асари ҳамда асарнинг таржимони Жамол Камол томонидан ўгирилган ўзбекча таржимаси ва изоҳли салоҳияти ҳақида] / С. Ғаниева // Sharq mash’ali. – 2014. – № 3-4. – Б. 2–5. – Рез. рус, ингл.
18. Ғаниева, С. Бобурийлар сулоласига мансуб ижодкорлар / С. Ғаниева // Адолат. – 2020. – 14 февр. – Б. 1–6.
19. Ғаниева, С. “... Бу қаламга фалақдан офаринлар ёғилган!” : [Алишер Навоийнинг асарлари ҳақида] / С. Ғаниева // O‘zbekiston adabiyoti va san’ati. – 2017. – 10 март.
20. Ғаниева, С. Буюк маънавий хазина : [Алишер Навоий ҳақида] / С. Ғаниева // Vatanparvar. – 2012. – 3 февр.
21. Ғаниева, С. “Гар дилбару дилгоҳ эсанг” / С. Ғаниева // Kitob dunyosi. – 2012. – 1 нояб.

22. Ғаниева, С. Дунё эъзозидаги мерос : [Алишер Навоий мероси] / С. Ғаниева // Халқ сўзи. – 2018. – 9 февр.
23. Ғаниева, С. Жаҳоноробегим ва унинг ирфоний эътиқоди / С. Ғаниева // Шарқ машъали. – 2012. – № 1. – Б. 16–19.
24. Ғаниева, С. Китоб мутолааси ва тарғиботига эътибор / С. Ғаниева // Халқ сўзи. – 2017. – 17 янв.
25. Ғаниева, С. “Мажолис ун-нафоис”нинг икки таҳрири / С. Ғаниева // Халқ сўзи. – 2013. – 9 февр.
26. Ғаниева, С. Маънавий истикболимизнинг мустаҳкам пойдевори : [Президентимизнинг шу йил 13 майдаги “Алишер Навоий номидаги Тошкент ўзбек тили ва адабиёти университетини ташкил этиш тўғрисидаги” Фармони тўғрисида] / С. Ғаниева // Халқ сўзи. – 2016. – 18 май.
27. Ғаниева, С. “Меники булбулдек гуледин куймишам оҳанг ила...” : [Хумоюннинг шеърларидаги тимсоллар] / С. Ғаниева // Халқ сўзи. – 2014. – 12 февр.
28. Ғаниева, С. Мумтоз шеърятимиз мафтунни : [проф., туркшунос олим С. Н. Иванов ҳақида] / С. Ғаниева // O‘zbekiston adabiyoti va san’ati. – 2012. – 10 авг.
29. Ғаниева, С. Навоий ижоди – улкан мактаб / С. Ғаниева // Хабар. – 2008. – 8 февр.
30. Ғаниева, С. “Навоий нигоҳини ҳис қилиб яшадим” : [Ўзбекистон Қаҳрамони, филология фанлари д-ри, проф. Суйима Ғаниева билан суҳбат / суҳбатдош У. Абдурахмонова] // Til va adabiyot ta’limi. – 2015. – № 10. – Б. 3–5.
31. Ғаниева, С. Навоий эътирофига сазовор қасиданавис : [Саккокий қасидалари жанрий таркиби, мавзу кўлами, кимларга бағишланганлиги ва бадииятига кўра тадқиқ] / С. Ғаниева // Ўзбек тили ва адабиёти. – 2016. – № 1. – Б. 9–12. – Рез. рус, ингл.
32. Ғаниева, С. Навоийни англаш бахти : [адабиётшунос Суйима Ғаниева билан суҳбат / А. Умирова гурунглашди] // Hurriyat. – 2015. – 11 февр.
33. Ғаниева, С. Навоийни фақат таваллуд айёмлари билан эмас, ҳар лаҳза ёдга олсак, нур устига нур бўлади : [Алишер Навоий ҳақида] / С. Ғаниева // Milliy tiklanish. – 2020. – 15 янв

34. Ғаниева, С. Олижаноб адаб таърифи : [Алишер Навоий таваллудининг 575 йиллиги муносабати билан Ғафур Ғулом ном. нашриёт-матбаа ижодий уйи томонидан Ғиёсиддин Хондамирнинг “Макорим ул-ахлоқ” (“Олижаноб хулқлар”) асари нашр этилди] / С. Ғаниева // Халқ сўзи. – 2016. – 11 июнь.
35. Ғаниева, С. Олима кундаликларидан / С. Ғаниева // Kitob dunyosi. – 2015. – 25 нояб. – Б. 1.
36. Ғаниева, С. Сўз санъати ва жамият : [9 – февраль Алишер Навоий таваллуд топган кун] / С. Ғаниева // Халқ сўзи. – 2016. – 5 февр.
37. Ғаниева, С. Фаридиддин Аттор асарлари ўзбек тилида // Ўзбек тили ва адабиёти. – 2015. – № 1. – Б. 44–49. – Тақриз: “Асрорнома” / Жамол Камол тарж. – Тошкент : Тамаддун, 2012. – 552 б.
38. Ғаниева, С. Хондамирнинг “Макорим ул-ахлоқ” асарига оид : [Ғиёсиддин ибн Ҳумомиддиннинг Алишер Навоий ҳаёти, фаолияти ва ижодига оид ёзган асари ҳақида] / С. Ғаниева // Guliston. – 2014. – № 6. – Б. 11.
39. Ғаниева, С. “Шўғ таъблиғ ва мутассариф зеҳнлиғ” шаҳзода : [Алишер Навоийнинг Шоҳ Ғариб Мирзога бағишланган марсияси ҳақида] / С. Ғаниева // Шарқ машъали. – 2012. – № 2. – Б. 2–4.
40. Ғаниева, С. “... Эл шод ўлмас, мамлакат обод ўлмас” : [Алишер Навоий ҳақида] / С. Ғаниева // Vatanparvar. – 2014. – 7 февр.
41. Ғаниева, С. “Ўз замонидан ҳозирга қадар махсус ва машҳуд” : [покистонлик олима – Исломобод ун-ти ўқитувчиси Суғробону Шигуфтанинг Алишер Навоийга бағишланган китоби ҳақида] / С. Ғаниева // Халқ сўзи. – 2014. – 1 февр.
42. Ғаниева, С. Ҳаётни севдим, яхшиликни куйладим / С. Ғаниева // Халқ сўзи. – 2013. – 14 февр.
43. Ғаниева, С. Ҳазрат Навоий васияти : [Навоий васиятининг моҳияти] / С. Ғаниева // Guliston. – 2012. – №1 – Б.4–8.

Rus tilida

44. Ғаниева, С. Великий во все времена : [Алишер Навои] / С. Ғаниева // Голос Узбекистана. – 1995. – №5

45. Ганиева, С. Наследие поэта : [к 560-летию Алишера Навои] / С. Ганиева // Правда Востока. – 2001. – 9 февр.
46. Ганиева, С. О, читатель мой, будущего дня : [Навои] / С. Ганиева // Правда Востока. – 2010. – 9 февр.
47. Ганиева, С. Служба науке, Родине, народу : [беседа с Героем Узбекистана, ведущим ученым-навоиведом С. Ганиевой / беседовал И. Рибар] // Правда Востока. – 2016. – 28 янв.

II-Bo'lim

HAYOTI VA IJODI HAQIDA

Kitoblar

48. Навоийшунос Суйима Ганиева / масъул муҳаррир Қ. Содиков ; Ўзбекистон Респ. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Тошкент давлат шарқшунослик ин-ти. –Тошкент : Тошкент Давлат Шарқшунослик ин-ти, 2012. – 72 б.
49. Самад, А. Ўзбекнинг ардоқли Суйимбекаси : проф. С. Ганиевнинг ҳаёти ва илмий-ижодий фаолияти, асарлари библиографияси / Асрор Самад ; масъул муҳаррир Ҳ. Маҳмудова. – Тошкент : Meriyus, 2012. – 127 б. ; 20 см. – 500 нусха. – ISBN 978-9943-395-41-1. – [12-1548]
50. Суйима Ганиева : библиография / Ўзбекистон Респ. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Тошкент давлат шарқшунослик ин-ти ; тузувчи М. Пўлатова ; муҳаррир А. Ҳабибуллаев. – Тошкент : Тошкент давлат шарқшунослик ин-ти, 2012. – 48 б. ; 20 см. – 20 нусха.

Davriy nashrda chop etilgan maqolalar

O'zbek tilida

51. Абдурасулов, Ш. Нурли тақдирлар : [атоқли навоийшунос олима, “Буюк хизматлари учун” ордени соҳибаси Суйима Ганиевнинг ибратли ҳаётига бағишланган “Йўл” ҳужжатли фильми ҳақида] / Ш. Абдурасулов // O'zbekiston adabiyoti va san'ati. – 2014. – 11 июль.

52. Жовлиев, Ж. Эъзоз топган олима : [атоқли адабиётшунос олима, филология фанлари д-ри, проф. С. Ғаниева ҳақида] / Ж. Жовлиев // Infolib. – 2015. – № 3. – Б. 8–9. – Рез. рус.
53. Кўнгил шамчироғи : [Суйима Ғаниева хонадонида] // Ёшлик. – 2012. – №1. – Б. 4–6
54. Муллаҳўжаева, К. Илм нури ила кўнгил чароғон : [навоийшунос олима Суйима Ғаниева ҳақида] / К. Муллаҳўжаева // Маърифат. – 2015. – 5 дек.
55. Одамийни яхшироғи улдирки... [Суйима Ғаниева эди] // Саодат. – 2020. – № 2. – Б. 1.
56. “Одамийнинг яхшироғи улдурким...” : [Суйима Ғаниеванинг Навоий асарлари асосида яратган луғатларида эски туркий сўзлар] // Халқ сўзи. – 2019. – 22 окт.
57. Ражабова, Б. Навоийшунос олима ибрати : [Ўзбекистон қаҳрамони, атоқли навоийшунос Суйима Ғаниева] / Б. Ражабова // Ўзбекистон адабиёти ва санъати. – 2022. – 26 авг.
58. Ражабова, Б. Эзгу сўз ва эзгу амал тараннуми : [таниқли олима Суйима Ғаниеванинг “Навоий ёдга олган асарлар” рисоласини ўрганиб] / Б. Ражабова // O‘zbekiston adabiyoti va san’ati. – 2013. – 20 дек.
59. Раҳматуллаева, Д. Игна билан қазилган қудук : [филология фанлари номзоди, проф., Беруний ном. давлат мукофоти совриндори, Ўзбекистон қаҳрамони Суйима Ғаниева ҳақида] / Д. Раҳматуллаева // Маънавий ҳаёт. – 2022. – № 2. – Б. 84–89.
60. Suyima qiz qanday ulg‘aydi? : [Suyima G‘aniyeva – navoiyshunos, o‘zbek mumtoz adabiyoti, fors mumtoz adabiyoti bo‘yicha mutaxassis, professor] // Yosh kuch. – 2022. – № 1. – В. 32–35.
61. Умарова, С. Суйима Ғаниева илмий-адабий мероси: тадқиқот усуллари ва мезонлари тўғрисидаги диссертация / С. Умарова // Ўзбекистон адабиёти. – 2021. – Б. 62–92.
62. Умарова, С. Суйима Ғаниеванинг тадқиқот усуллари ҳақида / С. Умарова // Ўзбек тили ва адабиёти. – 2020. – № 1. – Б. 67 – 71.
63. Ҳар асари бир зиёратгоҳ : [таниқли адабиётшунос олима Суйима Ғаниева ҳақида] // Саодат. – 2018. – № 6. – Б. 16.

Rus tilida

64. Зайнутдинова, И. Жить, наслаждаясь Навои : [об учен.-востоковеде, навоиведе Суйиме Ганиевой] / И. Зайнутдинова // Голос Узбекистана. – 2012. – 17 февр.

Milliy bibliografiya ma'lumotlari bazasini shakllantirish xizmati tomonidan tayyorlandi

Tuzuvchi: N. Alautdinova

Muharrir: G. Agzamova